

Warszawa, 01 lutego 2022 r.

Znak sprawy: KS.ns.071.2.2022

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Dotyczy: rekompensat do zakupu nawozów mineralnych

Szanowny Panie Prezesie,

Odpowiadając na pisma z dnia 5, 12 i 20 stycznia br. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawia następujące wyjaśnienia.

Notowane od kilku miesięcy drastyczne wzrosty i wahania cen nawozów mineralnych bardzo niepokoją resort rolnictwa bowiem niekorzystnie oddziałują na możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki nawozowej. Sytuacja ta jest wyjątkowo trudna dla rolników.

W sprawie wzrostu cen nawozów Ministerstwo zwraca uwagę na zasadniczą kwestię, że podwyżki cen nawozów mineralnych są związane przede wszystkim z wyraźnym wzrostem cen nawozów oraz surowców do ich produkcji (głównie gazu ziemnego) w handlu światowym.

Produkcja nawozów azotowych oparta jest na amoniaku, z którego wytwarza się obecnie około 97% nawozów azotowych. Natomiast 80-90% całkowitych kosztów produkcji amoniaku, z którego wytwarza się nawozy azotowe stanowi gaz ziemny. Z tego też powodu zmiany cen gazu są krytycznie ważne dla tego przemysłowego wytwarzania nawozów azotowych.

Zgodnie z analizą Instytutu Ekonomiki i Gospodarki Żywnościowej od początku 2021 r. ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku są w trendzie wzrostowym od początku 2021 r. Najszybsze tempo wzrostu cen obserwowane było od września do listopada ubiegłego roku. W grudniu 2021 r. również obserwowano wzrost cen, jednak był on mniejszy niż w poprzednich miesiącach. Niemniej jednak dynamika cen r/r kolejny miesiąc powiększyła się. Nawozy mineralne były w grudniu 2021 r. średnio o 77,0% droższe niż rok wcześniej, podczas gdy w listopadzie dynamika cen r/r wynosiła 72,9%. W największym stopniu wzrosły ceny nawozów azotowych – ponad 2-krotnie. Najbardziej drożącymi nawozami mineralnymi w tym okresie były saletrzak i saletra amonowa w opakowaniach typu big-bag, których ceny zwiększyły się prawie 2,5-krotnie. W mniejszym stopniu podrożały nawozy fosforowe i potasowe. Superfosfaty o około 40%, a sól potasowa (chlorek potasu) o około 50%. Ceny zdecydowanej większości nawozów mineralnych były w grudniu 2021 r. na rekordowych poziomach w historii.

W celu wsparcia rolników Ministerstwo przyśpieszyło wypłatę zaliczek na dopłaty bezpośrednie dla rolników, co umożliwi dokonywanie zakupów środków produkcji, w tym nawozów. Ministerstwo prowadzi również rozmowy z krajowymi producentami nawozów (Anwil S. A., Grupa Azoty S. A.) oraz Ministerstwem Aktywów Państwowych w celu poprawy sytuacji rynkowej.

Grupa Azoty S. A. obserwując wzmożony popyt na nawozy na rynku krajowym podjęła decyzję o ograniczeniu dostaw na rynki zagraniczne i przekierowaniu ich na rynek krajowy. Wolumeny dostarczane na rynki zagraniczne wynikają z zawartych wcześniej kontraktów, często wieloletnich, których niezrealizowanie wiązałoby się z dużymi karami finansowymi.

W związku z wysokim poziomem cen gazu, wielu europejskich producentów zatrzymało lub ograniczyło produkcję. Grupa Azoty S. A. oraz Anwil S. A. są jednymi z nielicznych koncernów w Europie produkujących nawozy, które nie wstrzymały lub istotnie nie ograniczyły produkcji w swoich zakładach. Grupa Azoty S. A. produkuje swoje nawozy na pełnych zdolnościach technologicznych w celu zabezpieczenia popytu na krajowym rynku. Proces produkcji w Anwil S. A. również przebiega bez zakłóceń, a Spółka wywiązuje się ze wszystkich swoich zobowiązań kontraktowych.

Spółka Anwil S.A. przedstawiła Ministerstwu informacje że, była zmuszona wprowadzić podwyżkę cen nawozów odzwierciedlającą dynamiczny wzrost cen surowca do produkcji

nawozów. Notowania gazu wzrosły kilkukrotnie w 2021 r, natomiast największe zanotowano na początku października oraz w drugiej połowie grudnia. Najbardziej gwałtowny wzrost notowań gazu nastąpił w trzecim tygodniu grudnia, osiągając rekordowy poziom 183 EUR/MWh, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zaproponowanych przez Anwil S.A. podwyżkach cen w ostatnim tygodniu grudnia.

Zgodnie z przedstawionym Ministerstwu stanowiskiem Anwil S.A. z dnia 26 stycznia br. stabilizacja notowań gazu w styczniu umożliwiła obniżkę cen nawozów i powrót do poziomów zbliżonych do obowiązujących w I połowie grudnia ubiegłego roku, co zostało wdrożone w cenniku Anwil S.A..

Ponadto spółka dystrybucyjna Grupy Azoty S.A., Agrochem Puławy prowadząca na skalę ogólnopolską sprzedaż nawozów dla rolników indywidualnych, w partiach minimalnych 24 t/skład upubliczniła cenniki nawozów, w ślad za nią podobnie postąpili inni dystrybutorzy. Spowodowało to obniżkę i stabilizację cen nawozów.

W związku z interwencją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zadeklarował się do podejmowania niezbędnych działań w ramach przysługujących mu kompetencji, w celu zbadania rynku produkcji i dostaw nawozów mineralnych, a także weryfikacji czy podwyżki cen wykraczają poza podstawy makroekonomiczne i czy nie są wynikiem praktyk ograniczających konkurencję.

Natomiast uchwalona przez Sejm RP w dniu 13 stycznia 2022 r. ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U. poz. 196) przewiduje czasową obniżkę stawek podatku VAT w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r.:

- na żywność objętą obecnie stawką podatku VAT 5% – do stawki 0%,
- na paliwa silnikowe, tj. olej napędowy, biokomponenty stanowiące samoistne paliwa, benzynę silnikową, gaz skroplony LPG – ze stawki 23% do stawki 8%,
- na nawozy, środki ochrony roślin, ziemię ogrodniczą i inne środki wspomagające produkcję rolniczą (takie jak: środki poprawiające właściwości gleby, stymulatory wzrostu oraz niektóre podłoża do upraw) – ze stawki 8% do stawki 0%,
- na gaz ziemny – do stawki 0%,
- na energię elektryczną i energię cieplną – do stawki 5%.

Ceny nawozów to istotny koszt produkcji rolnej. Całkowite zniesienie VAT na nawozy i środki wspomagające uprawę roślin oraz środki ochrony roślin do produkcji rolnej to,

obok obniżek podatków na paliwa i energię elektryczną, istotne wsparcie polskich producentów żywności.

Ponadto Premier Pan Mateusz Morawiecki wystąpił z wnioskiem do Komisji Europejskiej o uruchomienie różnych rodzajów wspólnotowej pomocy na zakup nawozów.

Z poważaniem

Krzysztof Smaczyński
zastępca dyrektora
Departamentu Klimatu i Środowiska
/podpisano elektronicznie/